

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะทำการสรุปผลจากการศึกษาทั้งหมดในเรื่อง “ปัญหาการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์” เพื่อที่จะตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาแล้วในสารนิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่ในบทที่ 1 ถึงบทที่ 4 รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะที่ทางผู้วิจัยได้พบจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ โดยเรียบเรียงและนำเสนอเป็นลำดับขั้นดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันการกระทำความผิดบนสื่อออนไลน์นั้นสามารถกระทำได้ง่ายเนื่องจากเป็นช่องทางของการกระทำความผิดที่ไม่ซับซ้อนและยุ่งยาก แต่ผลร้ายของการกระทำนั้นกลับส่งผลในวงกว้างได้อย่างรวดเร็วและยากที่จะทำการสกัดกั้นมิให้ความผิดนั้นแพร่กระจายออกไปในสังคมออนไลน์ได้ โดยเฉพาะการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นถือเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งในสังคมไทยที่มีการกระทำความผิดกันเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อทำการพิจารณาถึงการตรากฎหมายเพื่อมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวของประเทศไทยนั้นถือว่ายังไม่มีการตรากฎหมายเพื่อมาบังคับใช้เป็นการเฉพาะจึงทำให้การแก้ไขปัญหาในการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นยังไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงและยังมีประสิทธิภาพที่ไม่เพียงพอ

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ของประเทศไทย ซึ่งได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ตามกฎหมายต่างประเทศได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการกำหนดฐานความผิดของบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบและอัตราโทษในกรณีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ที่แตกต่างกันออกไป และเนื่องจากประเทศไทยยังไม่มี การกำหนดความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ที่ครอบคลุมและชัดเจนอย่างในกฎหมายต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงทำการแบ่งการศึกษาในเรื่องปัญหาการดำเนินคดีหมิ่นประมาทบนสื่อออนไลน์ออกตามประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1) การกำหนดความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เป็นความผิดเฉพาะในกฎหมายไทย

ในกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นความผิดที่ยังไม่มีการกำหนดให้เป็นความผิดเฉพาะตามกฎหมายไทย เมื่อมีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นจะต้องนำเอาความผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ สำหรับการกำหนดความผิดฐานหมิ่นประมาทตาม โดยประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้นได้กำหนดให้มีไว้ในมาตรา 326 ประกอบมาตรา 328 ซึ่งทั้งสองมาตรานี้เป็นกฎหมายทั่วไปที่บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นแม้จะมีลักษณะของการกระทำ วิธีการ เจตนาและจุดมุ่งหมายที่คล้ายคลึงกับการหมิ่นประมาทโดยทั่วไป แต่กลับมีช่องทางการกระทำความผิดและผลร้ายของการกระทำความผิดที่กว้างกว่าการหมิ่นประมาทโดยทั่วไปเป็นอย่างมาก เนื่องจากสื่อออนไลน์นั้นถือเป็นช่องทางการกระทำความผิดที่สามารถเผยแพร่การหมิ่นประมาทไปได้อย่างรวดเร็ว และผลร้ายของการกระทำความผิดยังส่งผลในวงกว้างที่ยากต่อการสกัดกั้นอีกด้วย ซึ่งในกฎหมายต่างประเทศได้มีการให้ความสำคัญกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เป็นอย่างมาก โดยมีกำหนดให้การหมิ่นประมาทบนสื่อออนไลน์นั้นมีลักษณะของผู้กระทำความผิดที่แตกต่างกันไปโดยคำนึงถึงบริบทเจตนาและลักษณะของการกระทำเป็นสำคัญ รวมถึงอัตราโทษที่นำมาบังคับใช้กับความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ที่แตกต่างกัน

สำหรับการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ตามกฎหมายต่างประเทศนั้นมีการกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นฐานความผิดเฉพาะ ดังเช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีการกำหนดความผิดเฉพาะในกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ขึ้นไว้ในมาตรา 5 (7) แห่ง Computer Information Network and Internet Security, Protection and Management Regulations 1997 ที่กำหนดให้บุคคลทั่วไปหรือองค์กรที่ใช้สื่อออนไลน์ในลักษณะเป็นการสับประมาทผู้อื่นหรือบิดเบือนความจริงเพื่อหมิ่นประมาทผู้อื่นจะต้องถูกลงโทษปรับในการหมิ่นประมาทดังกล่าว และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ Cybercrime Prevention Law of Republic Act 10175 ในมาตรา 4 (C) (4) ที่กำหนดให้ผู้โพสต์เนื้อหาต้นฉบับเท่านั้นเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบในการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ โดยกำหนดไปถึงบุคคลที่ได้รับการยกเว้นในการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เอาไว้อีกด้วย นอกจากนี้ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีตาม TeleService Act 1997 ประกอบการพิจารณาของศาลสูงสุดแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่มีการกำหนดให้มีความผิด

หมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นมิใช่เผยแพร่ข้อมูลและผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบ และในสหราชอาณาจักรที่ได้มีการกำหนดให้ผู้จัดทำข้อความ หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือการจัดทำข้อความนั้นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ แม้ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสหราชอาณาจักรจะไม่มี การกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ไว้อย่างเช่นในประเทศไทย แต่ทั้งสองประเทศก็มีการกำหนดถึงตัวของบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบต่อการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ขึ้นอย่างชัดเจนต่างจากประเทศไทย

จากการศึกษาเปรียบเทียบหลักกฎหมายไทยกับหลักกฎหมายต่างประเทศในข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้ว่าในกฎหมายต่างประเทศนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เป็นอย่างมากจึงได้มีการกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นความผิดเฉพาะขึ้น แม้บางประเทศจะไม่มี การกำหนดเฉพาะเจาะจง ไปถึงการกำหนดอัตราการลงโทษที่แตกต่างไปจากการหมิ่นประมาท โดยทั่วไป แต่ก็ได้มีการกำหนดในเรื่องของขอบเขตของผู้รับผิดชอบในการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ไว้อย่างชัดเจนทำให้ง่ายต่อการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งต่างจากกฎหมายไทยที่ไม่ได้มีการกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นความผิดเฉพาะ จึงทำให้ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายนั้นยังไม่เหมาะสมเพียงพอ และแม้จะมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ขึ้นมาบังคับใช้เพิ่มเติม แต่กลับไม่มีการกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เป็นความผิดเฉพาะตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวอีกเช่นกัน

จากความในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นความผิดเฉพาะอย่างในกฎหมายต่างประเทศทั้งสหราชอาณาจักร , สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี , สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เพื่อให้บังคับใช้กฎหมายต่อการแก้ไขปัญหาในกรณีของการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่สูงขึ้นและสามารถบังคับใช้ได้จริง อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนที่มีความเหมาะสม , มีความจำเป็นและได้สมดุลระหว่างสิทธิส่วนบุคคลได้เสียของเอกชนจะได้รับการคุ้มครองจากการกระทำความผิดในกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ อีกทั้งยังเป็นการเยียวยาสิทธิของผู้เสียหายในเรื่องของสิทธิที่จะถูกลืมอีกด้วย

2) การแบ่งแยกประเภทของบุคคลผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทบนสื่อออนไลน์

การพิจารณาความรับผิดทางอาญาตามความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์จะต้องประกอบไปด้วยการกระทำที่ครบองค์ประกอบและช่องทางในการกระทำความผิดนั้น ซึ่งการพิจารณาว่าในกรณีที่จะต้องรับผิดชอบในการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ผู้กระทำความผิดจะต้องมีเจตนาด้วยหรือไม่ เนื่องจากการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นสามารถกระทำได้หลากหลายวิธีการ และผลร้ายของการกระทำความผิดนั้นย่อมมีผลแตกต่างกันหากผู้กระทำความผิดได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ที่มีฐานะที่ต่างกัน จึงทำให้การไม่แบ่งแยกประเภทของผู้กระทำความผิดในฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นการทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ และขัดต่อหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษและหลักการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลที่มุ่งเน้นให้หลักลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลนั้นเป็นหลักการที่ตรงกันข้ามกับหลักความซื่อและหลักการลงโทษให้ได้สัดส่วน ซึ่งส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมดำเนินไปอย่างถูกต้องและชอบธรรมอย่างแท้จริง

ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้นในกฎหมายต่างประเทศได้มีการกำหนดประเภทของผู้กระทำความผิดและขอบเขตของการรับผิดชอบเอาไว้อย่างชัดเจน อาทิ ในสหราชอาณาจักรที่เมื่อนำเอาหลักความผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไปตาม Defamation Act 1996 มาปรับใช้ แต่ก็ได้มีการกำหนดขอบเขตไว้อย่างชัดเจนว่าผู้จัดทำข้อความ หรือเป็นบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ แก้ไข หรือจัดการกับข้อความแล้ว บุคคลผู้นั้นยังทำการเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาทนั้นออกไปเท่านั้นที่จะต้องรับผิดชอบ หรือในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ตาม Cybercrime Prevention Law of Republic Act 10175 ในมาตรา 4 (C) (4) ที่กำหนดเจาะจงเฉพาะผู้โพสต์เนื้อหาต้นฉบับเท่านั้นที่จะเป็นผู้ต้องรับผิดชอบ โดยไม่รวมไปถึงผู้ที่ได้รับเนื้อหาดังกล่าว หรือผู้ที่กดถูกใจ กดแชร์ หรือแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหา นั้นด้วย อีกทั้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ก็ได้มีการกำหนดถึงหลักการดังกล่าวไว้เช่นเดียวกับสองประเทศข้างต้น โดยได้กำหนดหลักการดังกล่าวไว้ใน Computer Information Network and Internet Security, Protection and Management Regulations 1997 ในมาตรา 5 (7) กล่าวคือ บุคคลทั่วไปหรือองค์กรที่ใช้สื่อออนไลน์ในการผลิต ทำซ้ำ แก้ไขหรือกระจายข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเป็นการสแปม ประมาทผู้อื่นหรือบิดเบือนความจริง เท่านั้นถึงถือเป็นผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายต่างประเทศในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นจะเห็นได้ว่า ในกฎหมายต่างประเทศได้มีการกำหนดประเภทของผู้กระทำความผิดและขอบเขตของการรับผิดชอบเอาไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นมาตรการในการยับยั้งอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นบนสื่อออนไลน์ โดยได้

ประเภทและความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิดไว้แตกต่างกันออกไปตามลักษณะพฤติการณ์ เจตนาในการกระทำความผิดและผลร้ายอันเกิดแก่ผู้เสียหาย ซึ่งถือว่าหลักการดังกล่าวนี้เป็นหลักการในการให้ความยุติธรรมแก่ผู้กระทำความผิดอีกฝ่ายหนึ่งด้วยนอกเหนือจากการให้ความยุติธรรมแก่ผู้เสียหายแต่เพียงฝ่ายเดียว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรมีการกำหนดประเภทของผู้กระทำความผิดในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ในกฎหมายไทยขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การลงโทษนั้นมีความสอดคล้องกับทัศนคติความได้สัดส่วนในการลงโทษอันจะส่งผลให้กฎหมายที่ใช้แก้ไขปัญหาในกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นสามารถบังคับใช้ได้จริงและก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับบุคคลที่มุ่งเน้นให้หลักลงโทษให้เหมาะสมกับบุคคลนั้นซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้ให้กระบวนการยุติธรรมดำเนินไปอย่างถูกต้องและชอบธรรมอย่างแท้จริงมากยิ่งขึ้น

3) การกำหนดอัตราโทษสำหรับผลของการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์

สืบเนื่องจากปัญหาการที่ไม่มีการกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เป็นความผิดเฉพาะตามกฎหมายไทยและการไม่มีแบ่งแยกประเภทของผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้น เมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายกับการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นย่อมก่อให้เกิดปัญหาการกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ตามไปด้วย ซึ่งหากพิจารณาถึงลักษณะของการกระทำความผิด เจตนาและผลร้ายที่เกิดจากการกระทำแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าหากการกระทำที่พฤติการณ์ต่างกัน หรือการมีเจตนาและผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการหมิ่นประมาทที่ต่างกันนั้น ผู้กระทำในแต่ละประเภทก็สมควรที่จะต้องมีความรับผิดชอบในอัตราโทษที่เท่ากันแต่อย่างใด ซึ่งทำให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ในปัจจุบันของไทยนั้นขัดต่อหลักทฤษฎีความได้สัดส่วนของการลงโทษ เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดในแต่ละประเภทภายใต้หลักกฎหมายและความรับผิดชอบเดียวกัน จึงทำให้การแก้ไขปัญหาการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ในปัจจุบันนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพและความเป็นยุติธรรมที่เพียงพอ เนื่องจากการหมิ่นประมาทออนไลน์นั้นสามารถกระทำได้หลากหลายรูปแบบและส่งผลร้ายต่อผู้เสียหายแตกต่างกันออกไปตามพฤติการณ์ของการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดในแต่ละคนอีกด้วย

สำหรับกฎหมายต่างประเทศที่มีการกำหนดถึงอัตราโทษในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์แตกต่างกันออกไปจากหลักกฎหมายทั่วไปนั้น ได้แก่ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ที่ได้มีการบัญญัติเพิ่มโทษของการกระทำผิดฐานหมิ่นประมาทออนไลน์ไว้ จากเดิมที่การหมิ่นประมาทมีโทษจำคุก 6 เดือน ถูกเพิ่มขึ้น 24 เท่า เป็นจำคุกสูงสุดไม่เกิน 12 ปี และสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกปรับเป็นจำนวนเงิน 5,000 หยวน ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลทั่วไป แต่หากผู้กระทำความผิดมีฐานะเป็นองค์กรแล้วนั้นจะต้องถูกปรับเป็นจำนวนเงินกว่า 50,000 หยวน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่ากฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญกับการคุ้มครองการกระทำความผิดบนสื่อออนไลน์เป็นอย่างมากทั้งมีการกำหนดความรับผิดและอัตราโทษที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงผู้กระทำ ฐานะและความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหลักการดังกล่าวนี้จะทำให้มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์กลายเป็นมาตรการที่มีความครอบคลุม เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ให้หมดไปจากสังคมได้

จากความในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดอัตราโทษในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ขึ้นเป็นการเฉพาะแยกจากหลักกฎหมายทั่วไปอย่างเช่นในหลักกฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีน และกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าหากมีการนำเอาหลักการพิจารณาข้างต้นในเรื่องของการกำหนดประเภทของผู้กระทำความผิดในการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์มาประยุกต์ใช้ตามหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับบุคคลเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายต่อการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นมีความสอดคล้องกับความรับผิดทางอาญาที่เหมาะสมกับพฤติกรรม เจตนาและผลร้ายที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นหลักการที่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวเป็นการลงโทษที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับลักษณะของความผิด เจตนาของการกระทำและผลร้ายที่เกิดแก่ผู้เสียหายมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาปัญหาการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ระหว่างกฎหมายอาญาไทยกับกฎหมายต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าในกฎหมายต่างประเทศนั้นได้มีการกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้นเป็นความผิดเฉพาะ อีกทั้งยังมีการแบ่งแยก

ประเภทผู้กระทำความผิดและการกำหนดอัตราโทษที่แตกต่างไปจากการหมิ่นประมาทโดยทั่วไป อีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายอาญาของไทยที่ไม่ได้กำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ นั้นเป็นความผิดเฉพาะเอาไว้จึงอาจทำให้การดำเนินคดีหมิ่นประมาทดังกล่าวของไทยยังไม่ครอบคลุมเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งจากการที่ได้วิเคราะห์ถึงปัญหาการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์แล้วนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในกรณีดังกล่าวดังต่อไปนี้

1) เห็นควรให้กำหนดแยกการบังคับใช้กฎหมายในกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นแยกจากความผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไปตามมาตรา 326 และมาตรา 328 กล่าวคือ เมื่อมีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์เกิดขึ้นจะต้องไม่มีการนำเอาบทบัญญัติในความผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไปมาบังคับใช้ โดยจะต้องมีการกำหนดให้ความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ขึ้นบังคับใช้เป็นการเฉพาะ

2) ในเรื่องของกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้น ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยตรากฎหมายที่เกี่ยวกับกรณีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ขึ้นเป็นอีกหนึ่งมาตราแยกออกจากการหมิ่นประมาทบนทั่วไปตามมาตรา 326 และมาตรา 328 ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายของกฎหมายต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสหราชอาณาจักร , สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี , สาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ที่ได้มีการกำหนดให้การหมิ่นประมาทออนไลน์เป็นความผิดเฉพาะขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอให้มีการตรามาตรา 326/1วรรคหนึ่ง ขึ้นเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ขึ้นเฉพาะ อีกทั้ง ยังได้มีการนำเอาอัตราโทษตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาเป็นต้นแบบในการกำหนดอัตราโทษด้วยเนื่องจากการกระทำความผิดที่ลักษณะใกล้เคียงกัน อีกทั้งช่องทางในการกระทำความผิดเป็นช่องทางเดียวกันอีกด้วย แต่ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นสมควรให้โทษตามมาตรา 326/1วรรคหนึ่ง ที่จะตราขึ้นใหม่นี้ควรมีอัตราโทษที่สูงกว่าเหตุเพราะต้องคำนึงถึงความร้ายแรงและขนาดของผลร้ายที่เกิดแก่ผู้เสียหายเป็นสำคัญ โดยมาตรา 326/1วรรคหนึ่งนั้นมีใจความว่า

“ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชังผ่านทางช่องทางของสื่อออนไลน์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 3 แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ หากการกระทำตามวรรคนี้เป็นกระทำความผิดตามมาตรา 329 ให้นำเอามาตราดังกล่าวมาบังคับใช้โดยอนุโลม ”

3) ในกรณีที่มีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้น มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดแตกต่างกัน ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเติมในมาตรา 326/1 วรรคสอง โดยกำหนดให้การหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ที่มีผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่มีฐานที่แตกต่างกันควรมีความรับผิดที่แตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างของ Computer Information Network and Internet Security, Protection and Management Regulations 1997 ในมาตรา 5 (7) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ตามมาตรา 4 (C) (4) แห่ง Cybercrime Prevention Law of Republic Act 10175 กล่าวคือ

“ผู้ใดกระทำความผิดตามความในวรรคหนึ่ง ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะการกระทำที่แตกต่างกันย่อมได้รับผลแตกต่างกันตามไปด้วย โดยในความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ตามมาตรานี้กำหนดให้ผู้จัดทำข้อความ ผู้ที่มีอำนาจตรวจสอบ แก้ไขหรือจัดการกับข้อความหมิ่นประมาทนั้นและผู้ que แสดงความคิดเห็นบนข้อความนั้นในลักษณะของการหมิ่นประมาท ต้องรับผิดในความผิดฐานหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ตามมาตรานี้ แต่ความรับผิดตามวรรคนี้ไม่รวมถึงผู้ที่ได้รับข้อความ ผู้ที่แสดงความคิด หรือผู้เผยแพร่ข้อความนั้นด้วย”

4) ในกรณีที่มีการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์นั้น มีผู้ที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไปนั้น ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเติมในมาตรา 326/1 วรรคสาม โดยถ้าผู้กระทำความผิดนั้นมีลักษณะดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 326/1 วรรคหนึ่งและวรรคสองมีฐานในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน ผู้กระทำในแต่ละฐานนั้นจะต้องระวางโทษที่แตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างในกฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งปรากฏในมาตรา 5 (7) แห่ง Computer Information Network and Internet Security, Protection and Management Regulations 1997

5) ควรกำหนดให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของบุคคลนั้นจะต้องดำเนินงานด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และจะต้องจัดให้มีการณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงาน สื่อมวลชน ตลอดจนประชาชน เพื่อให้มีความตระหนักถึงปัญหาการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ โดยส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรม

6) ควรส่งเสริมให้สถาบันศึกษาจัดการให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ให้รับรู้ถึงคุณและโทษของการใช้สื่อออนไลน์อย่างสมควร รวมทั้งผลร้ายและความรับผิดจากการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ต่อบุคคลอื่น อีกทั้งยังส่งเสริมให้คนในสังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนจัดบริการต่างๆ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาการหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ให้หมดไปจากสังคมไทยอีกด้วย